

Arkkitehtuuriohjaus tietojärjestelmä uudistuksessa, case Fimlab Laboratoriot

gofore

Sähköisten palveluiden

ARKKITEHTUURI- JA RAKENNUSTOIMISTO

Terhi Vesanen, johtava konsultti

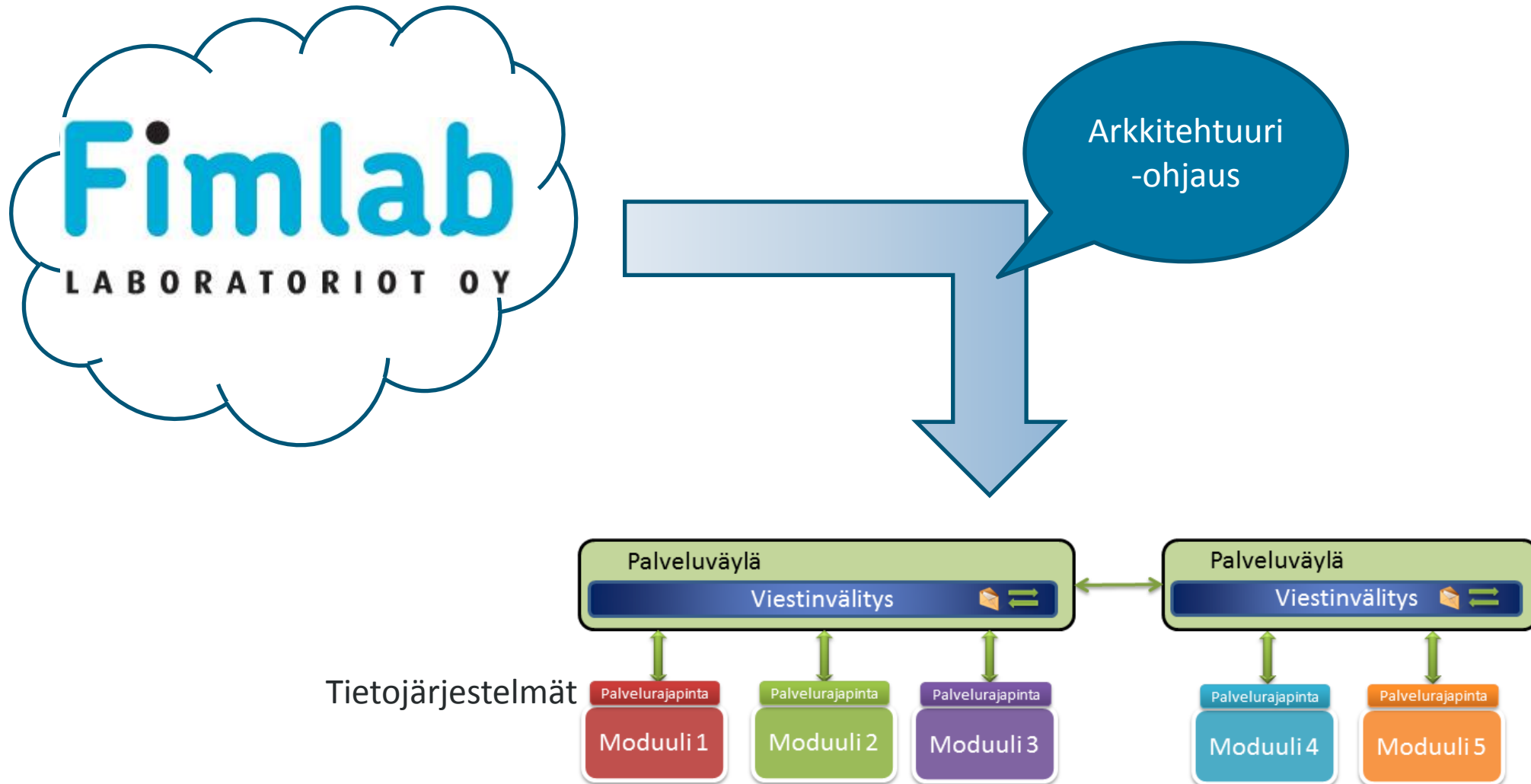
Carita Savin, palveluarkkitehti

Muutokset toimintaympäristössä

Tampereen Laboratoriokeskus	Fimlab Laboratoriot Oy
Osa PSHP:ta	Osakeyhtiö, toiminta laajentunut Kanta-Hämeeseen ja Keski-Suomeen.
Omaan tarpeeseen räätälöity laboratoriojärjestelmäkokonaisuus	Käytettävyyden kehittäminen Laajentumiskyvykkyyden kehittäminen Ylläpidettävyyden kehittäminen
Keskitetty tietovarastointi	Liityntävalmiuksien kehittäminen
Tuottajalähtöisyys	Asiakaskeskeisyys

Miten tietojärjestelmät ja toiminta liittyvät toisiinsa?

Miten kokonaisarkkitehtuurityö saadaan palvelemaan järjestelmä uudistusta?

Näkökulmat, kuvaustasot ja kohteet

JHS 179	Toiminta- arkkitehtuuri	Tietoarkkitehtuuri	Tietojärjestelmä- arkkitehtuuri	Teknologia- arkkitehtuuri
Käsitteellinen taso	Sidosryhmät Sidosryhmien vaatimukset ja tavoitteet Palvelusalkku	Käsitemalli	Tietojärjestelmäpalvelut	Teknologiapalvelut
Looginen taso	Prosessien kuvaus	Sidosryhmät-tiedot Prosessit-tiedot Päätietyryhmien kuvaus Tietovirtakuvaus Loogiset tietovarannot	Tietojärjestelmät-tiedot Looginen järjestelmäjäsennys Tietojärjestelmäkartta Prosessit-tietojärjestelmät	Teknologiakomponenttien kuvaus
Fyysinen taso		Sanastot Fyysiset tietovarannot	Liittymät ja rajapinnat Tietojärjestelmäsalkku	Verkkokaavio Sijoituskaavio Teknologiasalkku

Taustaa

- Fimlab Laboratoriot Oy:ssä oli laadittu ensimmäinen kokonaisarkkitehtuuri jo vuonna 2011
- Kokonaisarkkitehtuuri päivitettiin Goforen kanssa 9/2013 - 9/2014
- Työn tilaajana oli Fimlabin tietohallinto
- Työtä tehtiin pitkälti haastatteleamalla prosessien omistajia
 - Haastatteluissa kartoitettiin toimintaa, toimintaan liittyviä rooleja ja sidosryhmiä sekä tietojärjestelmiä
 - Jäsentämistä tehtiin prosessikaavion pohjalta

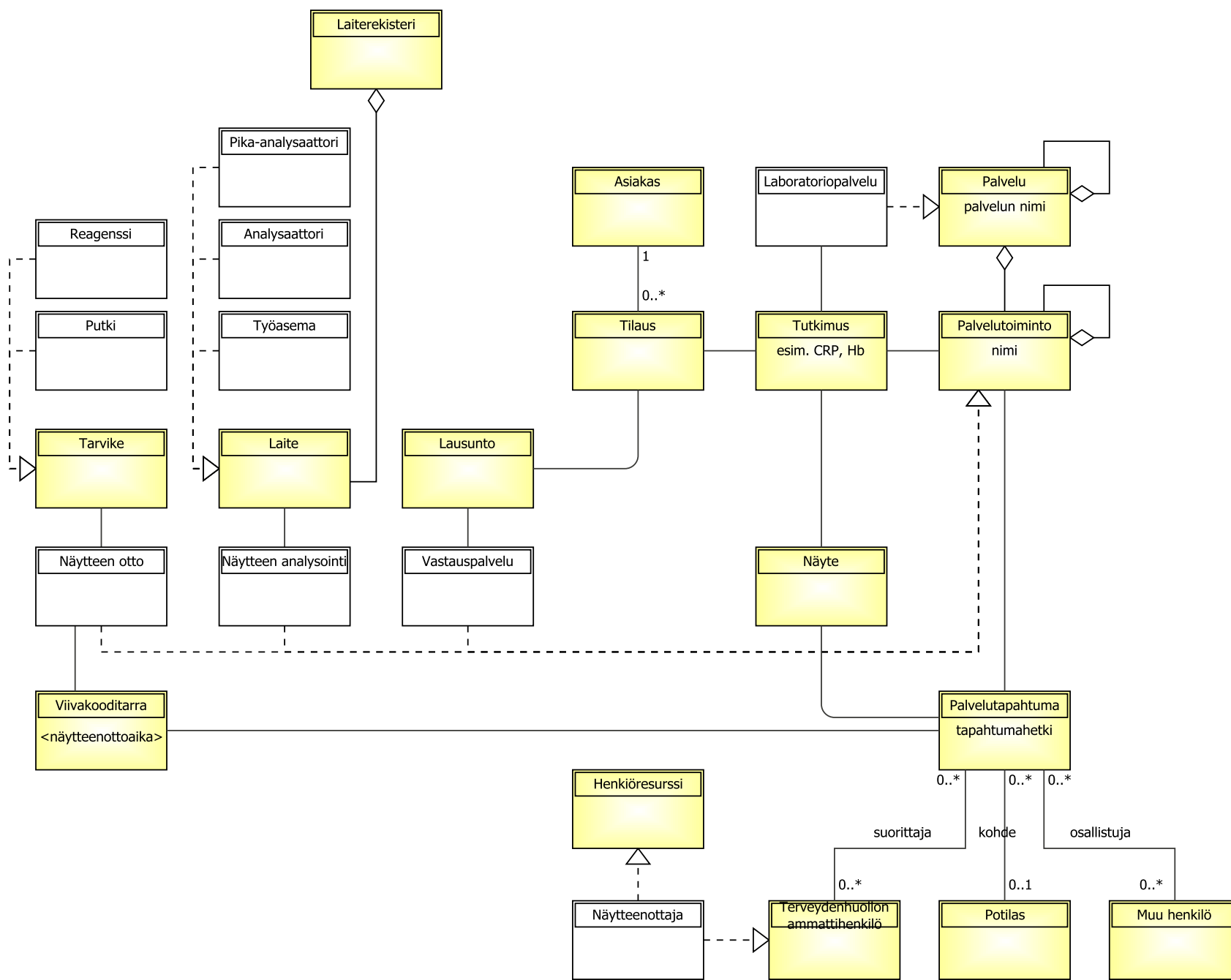
Työn aikana tehtyjä havaintoja

- Palvelutarjonta
 - Prosessikaaviot ja www-sivujen palvelukuvaukset eivät enää vastanneet kokonaispalvelutarjontaa
- Tietojärjestelmät vs. prosessit
 - Tietojärjestelmien suhde prosesseihin kehittyi voimakkaasti kasvun seurauksena
- Tietojärjestelmien fokus
 - (Lähes) kaikki ydinjärjestelmät liittyvät (lähes) kaikkeen toimintaan
- Termistö ja käsitteet vaihtelivat näkökulmasta riippuen
 - Yhteisten käsitteiden kiinnittäminen oli tarpeen
- Kehitystarpeita oli monen kokoisia
 - Osa liittyi puhtaasti tietohallintoon
 - Osa liittyi kokonaisprosessiin
 - Organisaation substanssitoiminnan toimijoilla oli paljon tietoa siitä, miten samoja tehtäviä hoidetaan muissa alan yrityksissä

Tehtyjä ratkaisuja

- Sisäisen prosessimallin sijaan luotiin kokonaiskuva ulospäin tarjottavien palveluiden kautta
- Tietojärjestelmäkokonaisuus jäsennettiin palvelukokonaisuuden avulla
- Käsittemallin rungoksi tuotiin valtakunnallisen sote-kokonaisarkkitehtuurin (THL) käsittemalli
- Luovuttiin dokumentin alkuperäisestä JHS-179 –rakenteesta
- Esiin tulleet uudet kehitystarpeet analysoitiin ja vietiin osaksi meneillään olevaa tietojärjestelmäkehitystyötä

Käsitemalli

Palvelujäsennys ja tietojärjestelmät

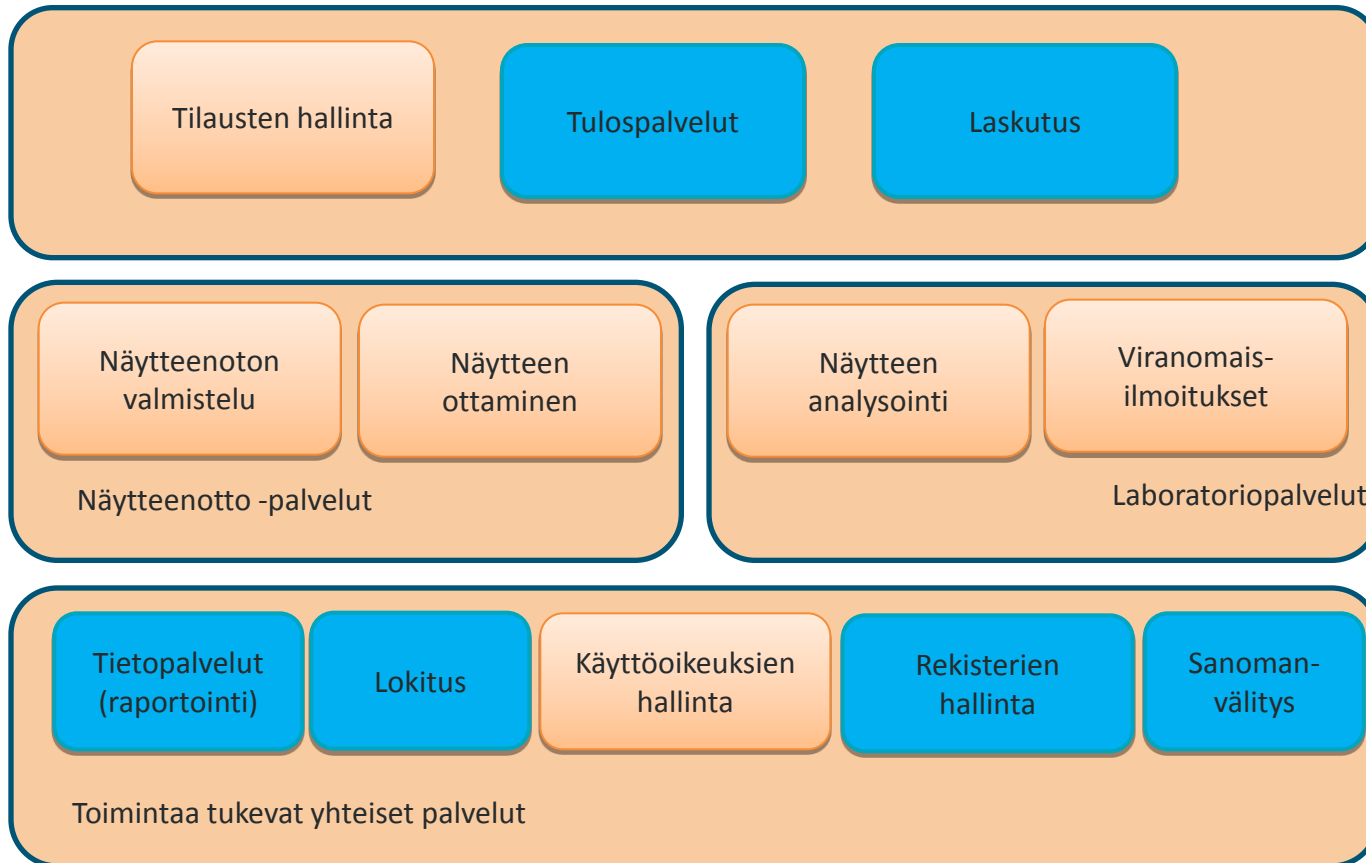

Järjestelmäuudistuksen tavoitteita ja keinoja

- Varautuminen kasvaviin tutkimusmääriin
- Perinteisten käyttöliittymien modernisointi uusia käyttäjäryhmiä ajatellen
- Vaiheittainen käyttöönotto

- **Palvelupohjainen arkkitehtuuri**
- **Skaalattavuus**
- **Uusien ominaisuuksien tuonti vanhan järjestelmän rinnalle**

KA:n palvelujäsennyksen hyödyntäminen määrittelytyössä

Määrittelytyössä analysoitiin näihin palveluihin liittyvät

- ☐ Loppukäyttäjävaatimukset
- ☐ Käyttöliittymäpalvelut
- ☐ SOA –palvelut

Näiden pohjalta määriteltiin Järjestelmäarkkitehtuuri

- ☐ Sovellukset
- ☐ Palvelut ja rajapinnat
- ☐ Tietokannat, väylät ja muut tekniset ratkaisut

Käyttöönöt

- Tähän mennessä käyttöönötetut osat
 - Pirkanmaa: Organisaatiolaskutuksen liiteaineistot osin uudesta Laskutusimpulssirekisteristä
 - Pirkanmaa: Uranus hoitotaulukkokyselyt tuotannossa uudesta Tulostietokannasta
 - Kanta-Häme: Tulosten katselu uudella Tulostietokanta –käyttöliittymällä
 - Keski-Suomi: Laskutusajot uudesta Laskutusimpulssirekisteristä
- Tulossa 2015
 - Tulostietokannan katselukäyttöliittymän käyttöönotto Pirkanmaalla
 - eArkisto –liitynnät uudesta Tulostietokannasta
 - Organisaatiolaskutus kokonaan uudesta Laskutusimpulssirekisterissä
 - Tulosvälityksen vaiheittainen siirtäminen uuteen järjestelmään

Mestari kesyttää norsun

Jatkuva Muutos / Ketteryys

Kokonaisuuksien hallitseminen osina
arkkitehtuuriohjauksen avulla

Monitoimittajaympäristössä
toimiminen

Käyttäjälähtöisyys

Palvelukeskeisyys

gofore^e

Me teemme kokonaisuuksien kehittämisestä
hallittavaa ja tuloksellista